

Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA)

Mavo (gemengde en theoretische leerweg)

leerjaar 3 & 4

Cohort 2022 - 2024

Inhoud

Inhoud	2
Voorwoord	3
Toelichting.....	4
1. Cijfers.....	4
2. Periodes.....	5
3. Beroepsgericht vak.....	6
4. Algemeen vormende vakken.....	7
5. Loopbaan oriëntatie	8
6. Inhalen van toetsen en opdrachten	8
7. Betekenis van afkortingen.....	8
Overgangsnormering Sprengeloo	9
Profielwerkstuk (PWS).....	10
SE-cijfer en eindcijfer gemengde/theoretische leerweg (mavo)	11
Zak- en slaagregeling 4 gemengde/ theoretische leerweg (mavo).....	12
Wanneer ben je cum laude geslaagd in de gemengde/ theoretische leerweg?	13
PTA van de examenvakken.....	14

Voorwoord

In het derde leerjaar van de mavo (gemengde en theoretische leerweg) maak je al toetsen en opdrachten die meetellen voor het schoolexamen (SE). Voor elk vak is er een **Programma van Toetsing en Afsluiting** (PTA) gemaakt, waarin je kunt lezen welke toetsen en opdrachten meetellen voor het schoolexamen. Alle onderdelen van het Schoolexamen moet je gedaan hebben voor je in leerjaar 4 aan het eindexamen mag beginnen. Dit betekent dat je in leerjaar 3 de onderdelen van het Schoolexamen gedaan moet hebben die in dát leerjaar worden aangeboden. In leerjaar 4 heb je weer toetsen en opdrachten voor het schoolexamen. Welke vakken voor jou van toepassing zijn, is afhankelijk van het gekozen profiel en het vakkenpakket.

In het derde leerjaar krijg je ook nieuwe vakken: CKV en maatschappijleer zijn verplichte vakken voor jullie. In leerjaar 4 bieden we het vak maatschappijkunde aan als examenvak. Het is goed nu al te weten dat je aan het einde van dit jaar dus een vak kunt kiezen dat een vervolg is op maatschappijleer. Daarnaast heb je in leerjaar 3 kunnen kiezen voor LO-2, beeldend, geschiedenis, nask2 (scheikunde) en een beroepsgericht vak (een vervolg op PPO). Het programma van de beroepsgerichte vakken in leerjaar 3 bestaat uit twee verplichte modules van het profielvak. In leerjaar 4 doe je nog twee keuzemodules binnen je gekozen profielvak. Leerlingen die de havo-ambitie hebben en daarom in de speciale havo-stroom zijn ingedeeld, doen in plaats van het beroepsgerichte vak een LOB-programma.

In dit PTA-document tref je informatie aan over het derde en vierde leerjaar. Elk jaar maken we een nieuw PTA-document. Het PTA wordt voor één cohort vastgesteld. Een cohort is leerjaar 3 én 4 samen. Dit betekent dat het PTA van het vierde leerjaar dat nu op de site staat, niet per se het PTA is dat jij volgend jaar krijgt.

De PTA's zijn met de grootst mogelijke zorg samengesteld. Mochten we toch iets moeten wijzigen, dan doen we dat in het belang van de leerling. In dit PTA-document staat ook informatie over cijfers en de overgangsregeling van het derde naar het vierde leerjaar.

In het **examenreglement** zijn alle reglementaire zaken opgenomen met betrekking tot het examen. Op de website van Sprengeloo/UDO kun je het examenreglement vinden en eventueel printen. Hier plaatsen we ook het PTA per cohort en per leerweg.

Op de landelijke website www.examenblad.nl kun je alle informatie van de overheid vinden over examens.

Het is dus van belang dat jij en je ouder/verzorger alle documenten goed doorlezen!

De deelraad medezeggenschap van Sprengeloo/UDO heeft dit PTA goedgekeurd.

Je vakdocenten, je mentor en de decaan zullen je telkens tijdig van de benodigde informatie voorzien, zodat je niet voor verrassingen komt te staan. De vragen die je hebt, kun je aan hen stellen of aan de examencommissie.

We wensen je veel plezier en succes in de bovenbouw van het vmbo.

Namens de examencommissie,

R. Koopmans, examensecretaris

Apeldoorn, september 2022

Toelichting

1. Cijfers

- 1 Belangrijk om te weten is dat je aan alle onderdelen van het Schoolexamen (SE) voldaan moet hebben, anders mag je niet toegelaten worden tot het Centraal Examen (CE).
- 2 Aan de hand van de cijfers in periode 1, 2, 3 en 4 wordt bepaald of je over kunt naar het vierde leerjaar (en dus naar periode 5, 6 en 7).
- 3 Je krijgt cijfers voor SE- toetsen en SE-opdrachten die meetellen voor het Schoolexamen. En je krijgt cijfers voor toetsen en opdrachten die **alleen** meetellen voor de overgang naar leerjaar 4 en niet voor het Schoolexamen.
- 4 In het leerlingvolgsysteem Somtoday kun je in de kolommen je behaalde cijfers vinden van de toetsen en opdrachten die je gemaakt hebt.
 - Je hebt een **gemiddelde kolom** van de cijfers voor de overgang naar leerjaar 4 (*gemiddelde overgang P1/2/3/4*) en
 - je hebt een **gemiddelde kolom** van de cijfers voor je schoolexamen (*gemiddelde PTA P1/2/3/4*).
- 5 Het gemiddelde cijfer van leerjaar 3 is **het lopende gemiddelde van alle vier de periodes in leerjaar 3**. In het PTA van elk vak kun je zien hoe de weging van de cijfers is ten opzichte van elkaar. De rapportcijfers na elke periode zijn dus **een tussenstand** van de cijfers die je tot dan toe gehaald hebt.
- 6 Heb je alle zeven periodes afgerond, dan wordt het Schoolexamencijfer (SE) voor elk examenvak bepaald. Met het SE-cijfer ga je naar het Centraal Examen (CE). Voor aanvang van het CE worden de SE-cijfers vastgesteld. Je krijgt dan een kaart waarop al je SE-cijfers staan. Je tekent voor ontvangst.
- 7 Je kunt bezwaar maken (een klacht indienen) met betrekking tot de behaalde cijfers. In het examenreglement kun je vinden hoe dat moet.
- 8 Het SE-cijfer samen met het CE-cijfer bepalen je eindcijfer. Dit geldt ook voor je beroepsgerichte profiel.
- 9 Om je cijfers in het leerlingvolgsysteem van Somtoday te zien, heb je een individuele inlogcode met wachtwoord gekregen.

2. Periodes

10 Er zijn vier periodes in leerjaar 3 en drie periodes in leerjaar 4.

In leerjaar 3 loopt

- periode 1 van augustus t/m 21 oktober;
- periode 2 van 22 oktober t/m 20 januari;
- periode 3 van 21 januari t/m 31 maart;
- periode 4 van 1 april tot einde schooljaar

In leerjaar 4 loopt

- periode 5 van augustus t/m oktober;
- periode 6 van november t/m januari;
- periode 7 van februari t/m eind april

11 Per periode staat aangegeven:

- welke lesstof wordt getoetst;
- wat je moet weten en/of kunnen;
- op welke manier de lesstof getoetst wordt (type en toetsvorm);
- of je een toets mag herkansen;
- de weging van de toets (het cijfer) zoals deze meetelt voor de het School examen;
- hoe lang een toets duurt;
- welke hulpmiddelen je mag gebruiken;
- of loopbaanoriëntatie (LOB) een onderdeel van het programma is.

12 In leerjaar 3 heb je bij de beroepsgerichte vakken vijf blokken van ongeveer zeven weken.

13 De PTA-toetsen duren 45 minuten, tenzij anders aangegeven wordt in het PTA van het vak. Leerlingen die recht hebben op verlenging spreken dit af met hun docent.

14 De omschrijving van handelingsdelen en praktische opdrachten kun je vinden in je studiewijzer van Somtoday van dat vak. Je vindt hierin het doel en de eisen van de opdracht, de keuzeruimte die je hebt, de manier van beoordelen, het moment waarop je het moet inleveren en de gevolgen die het heeft als je dat niet doet. De uiterste inleverdatum of afronding van een handelingsdeel of praktische opdracht staan vermeld in het PTA van het vak.

3. Beroepsgericht vak

- 15 Leerlingen in mavo 3 kunnen een beroepsgericht vak kiezen. Het cijfer van het beroepsgerichte vak telt ook mee voor je overgang naar leerjaar 4. Kies je het beroepsgericht vak ook in het vierde leerjaar, dan is het goed te weten dat **alle cijfers van leerjaar 3 en 4 meetellen** voor het schoolexamencijfer van het beroepsgerichte vak.
- 16 Het beroepsgerichte examenprogramma bestaat uit een **profielvak** en twee **keuzevakken**.
- 17 Het programma van de beroepsgerichte vakken in leerjaar 3 bestaat uit twee verplichte modules van het profielvak en je start met een keuzevak. In leerjaar 4 rond je twee keuzemodules binnen je gekozen profiel af.
- 18 Heb je een beroepsgericht vak gekozen, dan geldt het volgende:

SE profielvak	50%	100% combinatiecijfer beroepsgericht
CSPE profielvak		
SE beroepsgericht keuzevak	25%	
SE beroepsgericht keuzevak	25%	

Voor je beroepsgerichte profielvak heb je in leerjaar 3 cijfers gehaald voor je schoolexamen (SE) van je profielvak. In leerjaar 4 doe je centraal praktisch eindexamen voor je profielvak (CSPE). Beide cijfers samen vormen voor 50% je eindcijfer van je profielvak.

Je doet in leerjaar 4 twee beroepsgerichte keuzevakken. Elk beroepsgericht keuzevak sluit je af met een schoolexamen (SE). Deze twee SE-cijfers vormen samen met het SE en het CSPE van het profielvak **een combinatiecijfer**. Elk keuzevak vormt dus 25% van het combinatiecijfer. Het afgeronde combinatiecijfer telt mee in de uitslagbepaling of je wel of niet geslaagd bent. **Voor een keuzevak mag je niet lager dan een 4 scoren. Bij een 3 of lager ben je sowieso gezakt voor je examen.**

NB: Voor de **theoretische leerweg (pilot GL/TL) zorg & welzijn leerjaar 3** gelden in het cohort 2022-2024 andere voorwaarden om te komen tot een sluitend PTA. In het kader van deze nieuwe leerweg zullen deze leerlingen het profielvak Z&W niet afsluiten met een CSPE, maar met een SE (schoolexamen). Dit houdt in dat alle onderdelen van dit cohort conform het PTA behaald of gedaan moeten worden. Het gemiddeld behaalde cijfer telt mee met de zak-/ slaagregeling en bepaalt dus mede of je wel of niet geslaagd bent voor het diploma vmbo.

4. Algemeen vormende vakken

- 19 Leerlingen die voor de havo-stroom kiezen hebben theoretische vakken en LOB-lessen bij alle beroepsgerichte vakken.
- 20 Er zijn ook vakken waarbij alleen sprake is van een schoolexamen. Voor deze vakken doe je dus geen centraal examen (CE).
Deze vakken tellen echter wél mee voor het diploma:
- maatschappijleer1 (ma1) in leerjaar 3
 - kunstvakken1 (kv1) (= ckv) in leerjaar 3
 - lichamelijke opvoeding (lo en sportoriëntatie) in leerjaar 3 en 4
 - de 4 beroepsgerichte keuzevakken in leerjaar 3 en 4
 - het examenvak LO-2 examenvak in leerjaar 3 en 4.
- 21 Maatschappijleer1 en kunstvakken1 (ckv) worden aan het einde van het derde leerjaar afgesloten; lichamelijke opvoeding aan het einde van het vierde leerjaar. In leerjaar 4 sluit je de andere twee beroepsgerichte keuzevakken af. LO-2 wordt afgerond met een schoolexamencijfer (SE). Er is dus geen centraal examen CSE/CSPE voor dit vak. Let op: lichamelijke oefening is NIET hetzelfde vak als LO-2!
- 22 Heel belangrijk: het cijfer dat je voor het schoolexamen maatschappijleer1 in leerjaar 3 haalt, telt al mee voor je diploma. Probeer dus maatschappijleer1 met een voldoende of hoger af te ronden. Het vak telt namelijk mee in de zak- en slaagregeling.
- 23 In de het derde leerjaar doe je de maatschappelijke stage. Over deze stage maak je een verslag dat meetelt bij het vak **maatschappijleer1**. Let goed op de datum van inleveren!
- 24 Voor het vak **kunstvakken1** worden geen cijfers gegeven, maar je moet wel de beoordeling 'voldoende' of 'goed' halen, anders krijg je geen diploma. Bij dit vak krijg je een aantal opdrachten die je moet uitvoeren bij activiteiten die je moet doen. Het is dus van belang om je ook voor dit vak goed in te zetten!
- 25 Het vak **levensbeschouwelijke vorming** wordt in leerjaar 3 afgesloten en telt mee voor de overgang naar leerjaar 4.
- 26 Het vak **taal** wordt in het PTA van het vak **Nederlands** behandeld. De landelijke toetsing is ook bij het vak **Nederlands** ondergebracht. Het vak **rekenen** sluit je in leerjaar 3 af.

5. Loopbaanoriëntatie

- 27 In het derde leerjaar ga je verder met LOB (loopbaanoriëntatie). In leerjaar 1 en 2 heb je een LOB-week gedaan, heb je PPO-lessen gevolgd, aan Qompas gewerkt en heb je een aantal dagen met iemand meegelopen met een beroep. Door de coronaperiode kan het zijn dat dit niet goed gelukt is. In leerjaar 3 ga je verder met Qompas en heb je bij je beroepsgerichte vak ook LOB-lessen en loop je stage. Bij de beroepsgerichte vakken doe je in leerjaar 3 een snuffelstage. In leerjaar 4 doe je ook een beroepsgerichte stage. Deze stages zijn verplicht en worden met een cijfer beoordeeld. In het PTA van je beroepsgerichte vak kun je zien welke weging de stages hebben. Stage is dus een onderdeel van LOB. Kijk goed naar de voorwaarden van de stage en de wegingsfactor in het PTA. Stage is een verplicht PTA-onderdeel van de beroepsgerichte profielvakken en een belangrijk LOB-onderdeel ook voor de leerlingen die geen praktijkvak hebben gekozen.
- 28 Een van de exameneisen die in mavo 4/gemengde leerweg 4 aan je gesteld worden is dat je een profielwerkstuk maakt. In je studiewijzer profielwerkstuk in Somtoday vind je de wijze waarop je het profielwerkstuk moet maken en presenteren, welke eisen gesteld worden aan je profielwerkstuk, de wegingsfactoren van de onderdelen, hoe je totaalcijfer tot stand komt en hoe je contact houdt met je begeleiders.

6. Inhalen van toetsen en opdrachten

- 29 Als je een PTA-toets of PTA-werk niet gemaakt hebt, voert de docent een code * (= inhalen) in als cijfer. Jij en je ouder(s) kunnen daaraan zien dat je de toets nog niet gemaakt hebt. In principe wordt een gemiste toets door jou zo snel mogelijk ingehaald. Een toets wordt altijd buiten de instructiemomenten van de les ingehaald. Je bent zelf verantwoordelijk om op tijd een afspraak te maken.
- 30 **Heb je PTA-toetsen en opdrachten niet gedaan, dan kun je niet meedoen aan het centraal eindexamen.** Slechts in zeer bijzondere gevallen en na overleg met de coördinator en ouders/ verzorgers kan van deze regel worden afgeweken. De directeur beslist hierover.

7. Betekenis van afkortingen

S	=	Schriftelijke toets
M	=	Mondelinge toets
D	=	Digitale toets
T	=	Toets
HD	=	Handelingsdeel
PO	=	Praktische Opdracht

Overgangsnormering Sprengeloo

Voor alle leerjaren en leerwegen geldt het volgende:

Een leerling wordt bevorderd naar het volgende leerjaar op het niveau dat op dat moment gevolgd wordt met 0 en 1 tekortpunt. In alle andere gevallen wordt een leerling besproken door de docenten tijdens de overgangsvergadering om tot een advies te komen.

Een overgangscijfer 4,5 t/m 5,4 geeft één tekortpunt.

Een overgangscijfer lager dan 4,5 geeft twee tekortpunten.

Overgangscijfer leerjaar 3

Het overgangscijfer is het lopend gemiddelde aan het einde van het schooljaar, afgerond op één decimaal.

Alle onderdelen die tot dan toe afgesloten moeten zijn, worden meegeteld.

Het rekenkundig gemiddelde van minimaal zes examenvakken moet een 5,5 of hoger zijn.

Als een leerling voor de vakken Nederlands, Engels en de profielvakken een gemiddelde heeft lager dan 6,0, dan kan de docentenvergadering het bindende advies uitbrengen om de leerling te bevorderen naar het volgende leerjaar in een leerweg op een lager niveau.

Advies docentenvergadering

Bij het bespreken van een leerling in de overgangsvergadering voor docenten wordt onder andere gekeken naar het gemiddelde van alle rapportcijfers, de werkhouding, huiswerkattitude en inzet, de cito-scores, absentie, ziekte en eventuele bijzondere omstandigheden. Het advies over het vervolg van de schoolloopbaan vanuit de docentenvergadering is bindend. In uitzonderlijke gevallen kan de docentenvergadering afwijken van de overgangsnormering. De betrokkenen worden hiervan persoonlijk op de hoogte gesteld. Bevordering naar een hoger onderwijsniveau wordt altijd in de docentenvergadering besproken. Dit kan plaatsvinden op verzoek van de leerling/ouders/verzorgers aan de mentor dan wel automatisch bij een gemiddeld overgangscijfer hoger dan 7,9.

Aanvragen revisie van een bevorderingsbesluit

Ouders en/of leerlingen kunnen tot 24 uur na het bekendmaken van de uitslag van de docentenvergadering schriftelijk bij de teamleider een aanvraag tot revisie indienen wanneer zij van mening zijn dat bepaalde omstandigheden niet of onvoldoende aan de orde zijn geweest bij de totstandkoming van het besluit. Aan rapportvergelijking met andere leerlingen kan geen recht op revisie worden ontleend.

De teamleider beslist na overleg met de mentor of een revisie zal plaatsvinden. De ouders en de leerling krijgen dat ook binnen 24 uur te horen. Als er een revisie komt, roept de teamleider de revisiecommissie bijeen. Deze bestaat uit de teamleider, de mentor en minimaal vier vakdocenten uit vakgroepen waarin een centraal eindexamen moet worden afgelegd. De revisiecommissie bespreekt de aanvullende omstandigheden en spreekt desgewenst met betrokkenen. Vervolgens neemt de revisiecommissie een besluit. De mentor stelt de ouders en/of leerling direct na de bespreking op de hoogte van dit besluit.

Profielwerkstuk (PWS)

Doel van het PWS is de leerling te bekwamen in het doen van onderzoek en presentatie van vaardigheden. Het profielwerkstuk in de theoretisch/gemengde leerweg (mavo) heeft betrekking op een thema uit het profiel waarin de leerling onderwijs volgt.

Het profielwerkstuk is een verplicht handelingsdeel dat binnen Sprengeloo/UDO als volgt is ingevuld:

Het werkstuk betreft een onderwerp dat in lijn te brengen is met de richting (profiel) die de leerling gekozen heeft. De leerling formeert een duo en zij bepalen het onderwerp. Vervolgens worden hoofd- en deelvragen door hen geformuleerd waarop door onderzoek, antwoord moet komen. De eisen waaraan het werkstuk moet voldoen, staan vermeld in Somtoday studiewijzer. Naast het schrijven van het werkstuk, moet de inhoud van het onderzoek gepresenteerd worden aan ouders en/of leerlingen. Werkstuk en presentatie vormen samen de beoordeling.

De begeleiding van het proces bestaat uit een aantal vaste werkdagen in de activiteitenweek, die voorafgaat aan vakanties. Ook is er een spreekuur waar leerlingen terecht kunnen met vragen. De periode waarin het werkstuk en de presentatie moet zijn afgerond, loopt van begin schooljaar tot eind maart. In deze periode staan er inlevermomenten voor onderdelen van het profielwerkstuk vast (zie Somtoday). Het niet halen van deze deadlines heeft effect op de beoordeling. Dit handelingsdeel moet met een voldoende worden afgesloten volgens wettelijke eisen.

SE-cijfer en eindcijfer gemengde/theoretische leerweg (mavo)

Vóór het examen wordt in de maand april (op een nader vast te stellen datum) het SE-cijfer bepaald. Het SE-cijfer van een vak is het getal (op één decimaal nauwkeurig, afgekapt) over alle in het PTA vastgelegde onderdelen.

Het eindcijfer wordt bepaald door het SE-cijfer en het examencijfer.

$$\frac{\text{SE-cijfer} + \text{examencijfer (CE)}}{2} = \text{eindcijfer}$$

De becijferde examenvakken zijn:

- de verplichte vakken (Nederlands, Engels en maatschappijleer 1);
- de profielgebonden vakken (wiskunde, nask1, biologie, economie, aardrijkskunde);
- de twee of drie vakken in de het vrije deel (waaronder Duits, LO-2, beeldend, geschiedenis, nask2, het combinatiecijfer van je beroepsgericht profielvak of profielgebonden vakken).

De examenvakken lichamelijke opvoeding (sport) en kunstvakken 1 (CKV) worden met een letterwaardering afgesloten (onvoldoende, voldoende, goed).

Zak- en slaagregeling leerjaar 4 gemengde/ theoretische leerweg (mavo)

Een kandidaat is geslaagd als deze voldoet aan de volgende eisen:

gemiddelde van centraal eindexamen (CE)

- het cijfer voor de vakken van **het centraal examen** gemiddeld voldoende is. Een leerling is dus gezakt als het gemiddelde cijfer voor het totale CE lager is dan een 5,5. (Als een van je vakken een beroepsgericht vak is telt het CSPE van dit beroepsgerichte profielvak hierin ook één keer mee).

eindcijfers van SE + CE

- je mag één 5 voor een van de examenvakken scoren als je voor de overige examenvakken een 6 of hoger hebt gehaald **of**;
- je mag één 4 voor een van de examenvakken scoren als je voor de overige examenvakken een 6 of hoger haalt **én** je minimaal één 7 of hoger hebt **of**;
- je mag twee keer een 5 scoren voor de examenvakken als je voor de overige examenvakken een 6 of hoger haalt **én** je minimaal één 7 of hoger hebt;
- je eindcijfers mogen dus niet lager zijn dan een 4 (ook niet voor een keuzemodule van je beroepsgerichte vak!)
- je eindcijfer voor Nederlands is minimaal een 5;
- de vakken lichamelijke opvoeding (sport) en kunstvakken¹ (ckv) heb je met voldoende of goed afgesloten.

overige eisen

- je profielwerkstuk heb je met een voldoende of goed afgesloten;
- je hebt een loopbaandossier gemaakt volgens het PTA;
- je hebt aan alle onderdelen van het PTA voldaan.

Voorlopig afgewezen kandidaten mogen herkansen in één theorievak **of** in het beroepsgerichte vak (gemengde leerweg).

Afgewezen wil zeggen dat je nog niet bent geslaagd. Je bent pas gezakt als je na de herkansingen nog niet geslaagd bent.

Afgewezen vmbo-kandidaten gemengde/ theoretische leerweg krijgen een cijferlijst en een certificaat voor die vakken waarvoor een 6 of hoger is behaald.

Op de cijferlijst worden de SE-cijfers, examencijfers en afgeronde eindcijfers afgedrukt en ook het behaalde resultaat van de rekentoets en van het profielwerkstuk. Bij de gemengde leerweg worden ook de SE-cijfers van de beroepsgerichte keuzevakken afgedrukt.

Wanneer ben je cum laude geslaagd in de gemengde/ theoretische leerweg?

Je bent cum laude geslaagd als:

- het gemiddelde van je eindcijfers voor Nederlands, Engels, maatschappijleer, de twee algemene vakken in het profieldeel en het vak met het hoogste eindcijfer in het vrije deel (voor de gemengde leerweg kan dat ook het combinatiecijfer van het beroepsgerichte vak zijn) een 8,0 of hoger is.
- geen van de eindcijfers die bij de uitslagbepaling betrokken zijn lager zijn dan zijn dan een 6 / onvoldoende.

NB: De cum laude-regeling voor gemengde/ theoretisch leerweg is anders dan die voor basis/ kader.